

Nymølle Stenindustrier A/S
Østre Hedevej 2
4000 Roskilde

Meddelelse af ændringer af efterbehandlingsplanen for den centrale del af Svogerslev Grusgrav (Flæng Sø), Lindenbergvej 45, 4000 Roskilde og godkendelse af efterbehandlingen.

1. Afgørelse

Region Sjælland ændre hermed i "Deklaration om råstofindvinding", der er tinglyst den 13. februar 2001 og 2. januar 2018, jf. afsnit 2, og godkender samtidig efterbehandlingen af den centrale del af Svogerslev Grusgrav.

2. Vilårsændring

Vilkår 1.22 afsnit 1 "Deklaration om råstofindvinding" tinglyst den 13. februar 2001 på matr.nr. 3a (nu 3g) og 12 a Svogerslev By, Svogerslev:

"Ingen skrænter må efter efterbehandlingen afslutning have en hældning stejlere end 1:2. Brinkhældninger må i en afstand af 5 meter ud i grundvandssøen maksimalt have en hældning på 1:5" bortfalder.

Vilkår 1.22 afsnit 3 "Deklaration om råstofindvinding" tinglyst den 2. januar 2018 på matr.nr. 3a (nu 3g) og tinglyst den 2. januar 2018 på matr.nr. 12 a Svogerslev By, Svogerslev:

"Støjvolde langs motorvejen og Lindenbergvej bevares i forbindelse med efterbehandlingen med undtagelse af den fremskudte vold syd for Gyldekærnevej. Volden mod Lindenbergvej udformes efter retningslinjerne, som er beskrevet i kortbilag "Svogerslev Grusgrav, Principskitse, efterbehandlingsplan LT 326 S 01.01" fra 08-10-2014." bortfalder.

3. Høring af udkast til afgørelse

Region Sjælland sendte den 23. september 2019 udkast til afgørelsen "Besigtigelse den 9. september 2019 af central del af Svogerslev Grusgrav, Lindenbergvej 45, 4000 Roskilde i forbindelse med afslutning af råstofindvindingen og godkendelse af efterbehandlingen" i høring indtil den 7. oktober 2019. Udkastet til afgørelse er vedlagt som bilag 1.

Høringen medførte, at Region Sjælland modtog 2 høringssvar:

1. Beboerne Åstoft 1 og 2 foreslår støjdæmpende asfalt eller sekundært støjafskærmning langs nordsiden af Lindenbergvej, på

Dato: 19. december 2019

**Regional Udvikling
Miljø & Ressourcer**

Alléen 15

4180 Sorø

Tlf.: 70 15 50 00

naturmiljo@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

Sagsnr:

14/00486

Matr.nr.

3g og 12a Svogerslev By, Svogerslev

Sagsbehandler

Navn

57 87 59 67

Merbo@regionsjaelland.dk

grund af støjgener fra Lindenbergvej. Henvendelsen sendes videre til Roskilde Kommune og Vejdirektoratet.

2. Gf. Hannebjerg og Svogerslev Lokalråd har bemærkninger til beplantning, volde, skræntanlæg både over og under grundvandsspejlet og sikkerhed ved færdsel i graven. Høringssvaret er vedlagt som bilag 2.

4. Besigtigelse den 18. november 2019

På baggrund af Gf. Hannebjergs - og Lokalrådets høringssvar indbød Region Sjælland grundejerforeningen og lokalrådet til en besigtigelse af graven sammen med Naturstyrelsen og Roskilde Kommune den 18. november 2019. Søren Pedersen, der repræsenterer både lokalrådet og grundejerforeningen, deltog i besigtigelsen.

Ved besigtigelsen uddybede Søren Pedersen de forhold, som fremgår af foreningernes høringssvar, herunder at voldene bør tilpasses som oprindeligt vedtaget, så der er mulighed for, at der opstår en naturlig biodiversitet. Herudover er det specielt de sikkerhedsmæssige forhold i forhold til færdsel i graven, hvor der er mulighed for at falde ned, at skrænter skrider sammen eller der ruller store sten ned, ligesom det kan give problemer at komme op af søen, hvis man falder i, hvis der ikke etableres lavvandszoner, som Søren Pedersen påpegede.

5. Supplerende høringssvar

Som opfølgning på besigtigelsen er Roskilde Lufthavn, Naturstyrelsen og Roskilde Kommune kommet med bemærkninger, som vedlægges som bilag 3-5.

Af høringssvarene fremgår det at volden mod Lindenbergvej bør bevares i den nuværende udformning, da en modellering af volden og fjernelse af vegetation vil betyde, at der på ny skal indfinde sig en vegetation. Volden mod Lindenbergvej er tilplantet med løvtræer, der er ved at udvikle sig, og på sigt vil denne vegetation kvæle havtornen, der som det første etablerer sig på alle nye, rå grusflader.

Det fremgår af høringssvarene, at området er tænkt som naturområde, hvor der er større fokus på flora og fauna end ved de tilstødende søer, hvor det er den rekreative værdi, der vægtes mest. Det er derfor hensigtsmæssigt med en mere rå natur, der kan danne grobund for en udvikling af arter, som er tilknyttet disse områder.

Færdslen i området kan styres ved anlæggelse af stier, som ikke ligger langs stejle skrænter eller i bredzonen og forskellige andre tiltag, der hindrer, at man ved almindelig færdsel uforvarende kommer til at færdes på arealer, hvor der er risiko for nedstyrtning eller skred.

Endelig vil etablering af flade brinker tiltrække endnu flere fugle, end der allerede er på nuværende tidspunkt, hvilket kan forøge risikoen for bird strikes.

6. Regionens vurdering

Det er regionens samlede vurdering, at den udførte efterbehandling vil være med til at sikre, at området omkring søen udvikler sig naturmæssigt, som det er tilsigtet i visions- og udviklingsplanen, som Roskilde Kommune har godkendt. Stier vil føre besøgende af sikre veje rundt i området, og stejle brinker, der vil hindre tiltrækning af vadefugle, vil gøre det mindre oplagt at gå ud i vandet på steder, hvor der ikke er anlagt badestrand. Naturstyrelsen, som er grundejer, har stor erfaring med etablering og drift af rekreative områder, og har allerede nu en række forslag til, hvordan området kan sikres, så der ikke er risiko for uheld, ved normal færdsel i området.

Region Sjælland kan som følge deraf godkende efterbehandlingen af den centrale del af Svogerslev Grusgrav.

Region Sjælland vil efterfølgende udarbejde en fornyet deklARATION, der fastsætter de fremadrettede vilkår for håndtering af sprøjtemidler, gødningsstoffer og jordtilførsel til ejendommen.

Tinglysningen vil blive foretaget af Region Sjælland for indvinderens regning.

7. Klagevejledning

Godkendelsen af efterbehandlingen vil blive offentliggjort den 19. december 2019 ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside.

Afgørelsen kan påklages inden 4 uger fra den er offentligt annonceret.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til rette myndighed. Hvis myndigheden fastholder afgørelsen, sender myndigheden klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked, om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til myndigheden. Myndigheden videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

8. Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Rettidig klage har opsættende virkning for afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

9. Orientering om afgørelse

Kopi af afgørelse er sendt til:

- Roskilde Kommune, miljo@roskilde.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Roskilde Lufthavn, maf@cph.dk
- HOFOR, hofor@hofor.dk
- FORS, Fors@fors.dk
- Vejdirektoratet, Vd@vd.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Roskilde Kommune, Roskilde@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Kreds Roskilde: roskilde@friluftsradet.dk
- Svogerslev Lokalråd, Tim Bang, tb@procare.dk
- Gf. Hannebjerg, gffhannebjerg@gmail.com
- Beboerne Gyldenkernevej 31B, 31C og 41
- Beboerne Meldager 3, 11, 13, 19 og 21
- Beboerne Røglevangen 1, 2, 3 og 4
- Beboerne Aastofte 1, 2 og 4

Venlig hilsen

Merete Bøje
Miljøtekniker

Nymølle Stenindustrier A/S

Besigtigelse den 9. september 2019 af central del af Svogerslev Grusgrav, Lindborgvej 45, 4000 Roskilde i forbindelse med afslutning af råstofindvindingen og godkendelse af efterbehandlingen.

Dato: 23. september 2019

Deltagere:

Kent Thornberg, Palle Svendsen og Christoffer Skov, Nymølle Stenindustrier A/S

Henrik Jørgen og Jens Peter Simonsen, Naturstyrelsen
Klaus Byskov-Ottosen, Københavns Lufthavne, Roskilde
Lia Kaufmann og Mortens Vincents, Roskilde Kommune
Merete Bøje, Region Sjælland

**Regional Udvikling
Miljø & Ressourcer**

Alléen 15

4180 Sorø

Tlf.: 70 15 50 00

naturmiljo@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

Sagsnr.:

114/00486

Matr.nr.

3g og 12a Svogerslev By, Svogerslev

Sagsbehandler

Navn

57 87 59 67

Merbo@regionsjaelland.dk

Region Sjælland havde inviteret Roskilde Lufthavn, Naturstyrelsen og Roskilde Kommune til en besigtigelse af Svogerslev Grusgrav sammen med Nymølle Stenindustrier A/S og Region Sjælland den 9. september 2019. Grusgraven er færdig gravet og under afvikling med henblik på efterbehandling til fremtidigt offentligt, rekreativt område.

1. Gravetilladelse

Roskilde Amt meddelte den 22. juli 1999 tilladelse til indvinding af råstoffer i den centrale del af Svogerslev Grusgrav og forlængede af tilladelsen den 26. april 2012 på den del af Svogerslev Grusgrav, der omfatter matr.nr. 3g og 12a Svogerslev By, Svogerslev.

I forbindelse med tilladelsen blev der stillet vilkår om:

- at arealet skulle efterbehandles med henblik på etablering af rekreativt område
- at der ikke fremover må tilføres jord til ejendommen
- at mulden fra ejendommen skal bruges til slutafdækning
- at transportkorridoren, der løber over arealets syd-vestlige hjørne, skal fyldes op til 1 meter over grundvandsspejlet
- at ingen skrænter efter efterbehandlingens afslutning må have en hældning stejlere end 1:2
- at brinkhældninger i en afstand af 5 meter ud i grundvandssøen maksimalt må have en hældning på 1:5.
- at der fremover ikke må sprøjtes eller gødskes på de udgravede arealer
- at støjvolde skulle nedlægges i forbindelse med udførelse af efterbehandlingen.

2. Efterbehandlingsplan

Som følge af Roskilde Kommunes køb af arealet med henblik på at udvikle Svogerslev Grusgrav til et aktivt, rekreativt område til glæde for byens borgere og for naturen, blev der udarbejdet en principskitse som grundlag for efterbehandlingen af Svogerslev Grusgrav. Region Sjælland godkendte den 26. januar 2016 denne plan, idet vilkåret om nedlæggelse af volde blev frafaldet og erstattet med:

- Støjvolde langs motorvejen og Lindenborgvej bevares i forbindelse med efterbehandlingen med undtagelse af den fremskudte vold syd for Gyldenkærnevej. Volden mod Lindenborgvej udformes efter retningslinjerne, som er beskrevet i kortbilag "Svogerslev Grusgrav, Principskitse, efterbehandlingsplan LT 326 S 01.01" fra den 08-10-2014.
- Der må ikke etableres en ø i grundvandssøen

3. Det efterbehandlede areal i Svogerslev Grusgrav

Råstofindvindingen på arealerne øst og vest for matr.nr. 3g og 12a Svogerslev By, Svogerslev er afsluttet ved årsskiftet 2015/16, og driften og udviklingen i grusgraven er overtaget af Naturstyrelsen. Området er rigt besøgt af såvel byens borgere som af borgere, der kommer kørende til stedet.

4. Efterbehandlingen af den centrale del af grusgraven

Nymølle Stenindustrier A/S, Roskilde Kommune og Naturstyrelsen har været i løbende dialog omkring afslutningen af råstofindvindingen på matr.nr. 3g og 12a Svogerslev By, Svogerslev, hvor der ønskes en efterbehandling med et mindre "friseret område", som lægger op til andre aktiviteter og en anden natur end i de andre 2 delområder. Området fremstår således mere "råt" end de andre områder, men overordnet set følger det principskitsen for efterbehandlingen, som er godkendt den 26. januar 2016.

Roskilde Kommunes og Naturstyrelsens ønsker til den fremtidige udformning af området medfører, at nogle af de vilkår, der er fastsat i den gældende tilladelse og godkendte efterbehandlingsplan ikke er opfyldt, hvilket medfører, at der skal træffes en ny afgørelse i forbindelse med godkendelse af efterbehandlingen af området, hvor nogle af de fastsatte efterbehandlingsvilkår bortfalder.

Ved besigtigelsen blev følgende drøftet:

- **Volden mod Gyldenkærnevej:** Efterbehandlingsplanen forudsætter, at jordvolden over for Gyldenkærnevej nedlægges i forbindelse med efterbehandlingen. Volden var, da efterbehandlingsplanen blev godkendt, en mindre, bar jordvold. I dag er den bevokset mod nord, som den øvrige vold, og skæmmer ikke længere landskabet mod Lindenborgvej. Sydsiden af volden har delvis ubevoksede skrænter, som er gode levesteder for varmekrævende insekter, som f.eks. vilde bier. Volden er med til at afgrænse det rekreative område, således at kørsel i grusgraven til P-arealerne, ligger inden for volden, og dermed ikke belaster boligerne over for. Endelig vil en nedlæggelse af volden ikke medføre, at der bliver udsigt til grundvandssøen, da terrænet ligger over oprindeligt terræn inden for volden. **Det er således Region Sjællands vurdering, at volden kan bevares.**
- **Volden mod Lindenborgvej:** Efterbehandlingsplanen forudsætter, at volden mod Lindenborgvej modelleres, så den bliver mere organisk, og at toppen af volden trækkes lidt tilbage. Volden er i dag, i modsætning til tidligere, beklædt med en blandet vegetation i form af buske og træer. Disse giver i sig selv et organisk forløb, og en yderligere modellering af toppen af volden vil ikke medføre nogle ændringer i udtrykket af

volden set fra Lindenbergvej. **Regionen vurderer således, at behovet for modellering af volden ikke længere er til stede.**

- **Der skal etableres lavvande vandhuller på toppen af volden mod Lindenbergvej:** Der var etableret 3 mindre fordybninger på toppen af volden i grusgravens gamle kørespor. Roskilde Kommune vurderede, at fordybningerne ikke var dybe nok, så der kun ville kunne stå vand i fordybningerne i korte perioder. Kommunen anbefalede derfor at uddybe fordybningerne med 30 – 50 cm, dog så de stadig falder fint ind i landskabet, ligesom de gør nu. **Aftalen blev, at vandhullerne ændres, således at de lever op til kommunens krav.**
- **Skrånninger og brinkhældninger ud i søen:** Der er i tilladelsen stillet vilkår om, at ingen skrånninger må være stejle end 1:2 og 1:5 ud i grundvandssøen. Efterbehandlingen mod øst, nord og vest er imidlertid udført, således at skrånningerne er væsentligt stejle, med undtagelse af et mindre område, hvor der forventes anlagt en mindre badeplads. Som følge deraf, er stien rundt om grusgravssøen i de pågældende området lagt oppe i terræn, hvilket ligeledes giver en variation i forhold til de andre søer. Det er Roskilde kommunes vurdering, at der er grobund for en varieret flora og fauna på de rå skrånninger, herunder digesvaler på øst-skrånningen, hvilket er i kommunens interesse, og Roskilde Lufthavn finder, at i forhold til risikoen for bird strikes er de stejle skrånninger at foretrække, da de tiltrækker færre fugle; specielt gæs. **Naturstyrelsen sørger for en form for markering ved de stejle skrånninger, således at det tydeligt markeres, at der er en skrænt.**
- **P-plads: Naturstyrelsen skal søge om landzonetilladelse til bevarelse af P-plads.**

5. Ledningsejere

Region Sjælland har haft en høringsrunde hos de ledningsejere, der har tinglyste rettigheder i eller ved grusgraven: SEAS-NVE, Energinet, Dansk Gas Distribution, Vejdirektoratet, Fors og HOFOR. Der er ingen bemærkninger til efterbehandlingen ud over, at Fors gør opmærksom på den tinglyste private spildevandsledning, Vejdirektoratet på ikke-fordyrelses deklARATIONEN langs motorvejen på grund af volden og HOFOR om deklARATIONEN på vandledningen langs vestskellet.

6. Høring

Udkast til afgørelse har været sendt i høring indtil 7. oktober 2019 til:

- Svogerslev Lokalråd, Tim Bang, tb@procare.dk
- Gf. Hannebjerg, gfhannebjerg@gmail.com
- Beboerne Gyldenkernevej 31B, 31C og 41
- Beboerne Meldager 3, 5, 11, 13, 19 og 21
- Beboerne Røglevangen 1, 2, 3 og 4
- Beboerne Aastofte 1, 2 og 4

Hørings svar vil blive vurderet, inden der træffes endelig afgørelse.

7. Regionens afgørelse

Region Sjælland kan på det foreliggende grundlag godkende efterbehandlingen af Svogerslev grusgrav.

Region Sjælland vil efterfølgende udarbejde en fornyet deklARATION, der fastsætter de fremadrettede vilkår for håndtering af sprøjtemidler, gødningsstoffer og jordtilførsel til ejendommen.

Tinglysningen vil blive foretaget af Region Sjælland for indvinderens regning.

8. Klagevejledning

Godkendelsen af efterbehandlingen vil blive offentliggjort den xx ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside.

Afgørelsen kan påklages inden 4 uger fra den er offentligt annonceret.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til rette myndighed. Hvis myndigheden fastholder afgørelsen, sender myndigheden klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked, om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til myndigheden. Myndigheden videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

9. Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Rettidig klage har opsættende virkning for afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

10. Orientering om afgørelse

Kopi af afgørelse er sendt til:

- Roskilde Kommune, miljo@roskilde.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Roskilde Lufthavn, maf@cph.dk
- HOFOR, hofer@hofer.dk
- FORS, Fors@fors.dk
- Vejdirektoratet, Vd@vd.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Roskilde Kommune, Roskilde@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Kreds Roskilde: roskilde@friluftsradet.dk
- Svogerslev Lokalråd, Tim Bang, tb@procare.dk
- Gf. Hannebjerg, gfhannebjerg@gmail.com
- Beboerne Gyldenkernevej 31B, 31C og 41
- Beboerne Meldager 3, 5, 11, 13, 19 og 21
- Beboerne Røglevangen 1, 2, 3 og 4
- Beboerne Aastofte 1, 2 og 4

Venlig hilsen

Navn
Titel

Region Sjælland
Miljø og Ressourcer
Alleen 15
4180 Sorø

Att: Miljømedarbejder Merete Bøje

Svogerslev den 3. oktober 2019

Vedr: Høring om godkendelse af efterbehandlingen af Svogerslev Grusgrav

Svogerslev Lokalråd og GF-Hannebjerg har den 23. september modtaget referat/notat af: **Besigtigelse den 9. september 2019 af central del af Svogerslev Grusgrav, Lindenbergvej 45, 4000 Roskilde i forbindelse med afslutning af råstofindvindingen og godkendelse af efterbehandlingen.**

Ifølge notatet lægges der op til, at der skal ses bort fra en del af de betingelser, der er beskrevet i tilladelsen af 22. juli 1999.

1. Betingelsen om at - nordsiden af volden ud mod Lindenbergvej skulle modelleres, så den bliver mere organisk, og at toppen af volden trækkes lidt tilbage- ikke længere gælder, det begrundes med at volden i dag, i modsætning til tidligere er beklædt med en blandet vegetation i form af buske og træer. Disse giver i sig selv et organisk forløb, og en yderligere modellering af toppen af volden ikke vil medføre nogle ændringer i udtrykket af volden set fra Lindenbergvej. **Regionen vurderer således, at behovet for modellering af volden ikke længere er til stede.**
2. **Skrånninger og brinkhældninger ud i søen:** Der er i tilladelsen stillet vilkår om, at ingen skrænter må være stejle end 1:2 og 1:5 ud i grundvandssøen. Efterbehandlingen mod øst, nord og vest er imidlertid udført, således at skrænterne er væsentligt stejle, med undtagelse af et mindre område, hvor der forventes anlagt en mindre badestrand. Som følge deraf, er stien rundt om grusgravsøen i det pågældende område lagt oppe i terræn, hvilket ligeledes giver en variation i forhold til de andre søer. Det er Roskilde kommunes vurdering, at der er grobund for en varieret flora og fauna på de rå skrænter, herunder digesvaler på øst-skrænten, hvilket er i kommunens interesse, og Roskilde Lufthavn finder, at i forhold til risikoen for *bird-strikes* er de stejle skrænter at foretrække, da de tiltrækker færre fugle; specielt gæs. **Naturstyrelsen sørger for en form for markering ved de stejle skrænter, således at det tydeligt markeres, at der er en skrænt.**

Angående punkt 1.

Det er korrekt at beplantningen er vokset siden principskitsen LT326S 01.01 blev lavet i 2014, men hele skråningen er bevokset med bl.a. havtorn, som Nymølle A/S plantede da volden blev etableret for ca. 20 år siden, der er altså ikke tale om en naturlig vegetation, men en kulturplante som ikke beriger områdets biodiversitet.

Vi ser gerne at volden tilpasses som oprindeligt aftalt, da det sikrer at der kan opstå en naturlig biodiversitet på volden til gavn og glæde for området.

Angående punkt 2

Skrænterne er som beskrevet meget stejlere end 1:2 på voldene mod vest og mod nord, de er nok snarere 1:1 og skrænterne omkring vejen ned til den lille runde badestrand og skrænterne i den østlige ende er endnu stejlere, de er nogle steder næste lodrette. De er tydeligvis ikke stabile, samt der er observerede brud flere steder, og på den baggrund må der derfor vurderes at være risiko for større eller mindre skred i fremtiden, hvilke sikkerhedsmæssigt ikke bør forekomme når der færdes børn og voksne i området.

Der kan gå mange år inden skrænterne har fundet deres naturlige skræntvinkel, så det vil formentlig være nødvendigt at afspærre større områder i en længere årrække fremover, indtil det vil være sikkerhedsmæssigt forsvarligt og færdes de pågældende steder.

Brinkhældning på 1:5 til en afstand af 5 m ud i grundvandssøen er ikke overholdt. Det er måske ikke så væsentligt, hvor det på grund af de stejle skrænter ikke er muligt at komme ned til søbredden, men f.eks. langs hele den sydlige bred, forløber der en sti langs med søbredden, vi har ikke set noget dokumentation for hvor stejl skråningen er, men umiddelbart er der kun en lille skrå kant inden brinken forsvinder ned i dybet. Sikkerheden er et væsentligt argument for at hældningen 1:5 skal overholdes indtil 5 m ud i søen. Som det er udformet nu, kan det være besværligt at komme op igen på land, hvis man uheldigvis falder i vandet, specielt for børn og voksne der ikke kan svømme!

Hvor stien, der er lagt oven på voldene, forløber tæt på skrænterne, er der risiko for, at man kan skride/falde ned af skrænterne, og evt. være uheldig at lande i en havtorn med torne *(det er sket tidligere for en beboer på Aastofte med flere besøg på skadestuen til følge).*

Vi er uforstående overfor at der ikke er mere fokus på sikkerheden, der står blot nævnt at: *Naturstyrelsen sørger for en form for markering ved de stejle skrænter, således at det tydeligt markeres, at der er en skrænt og markering med tydelig afmærkning til følge.*

Yderligere så er det en til stor overraskelse, at hverken brugergruppen eller andre såsom GF Hannebjerg, Svogerslev Lokaråd er blevet hørt eller orienteret tidligere i forløbet, når det der er blevet udført afviger så meget fra den oprindelige aftale omkring hvordan området efterfølgende skal efterlades efter Nymølle er færdig med udvinding af grus.

Da Søren Pedersen fra GF Hannebjerg den 23. september 2019 besøgte forholdene omkring det nævnte område, observerede han i øvrigt mange måger og en stor flok gæs, de trives fint i den nordlige del af søen. Her kan de opholde sig uforstyrret på grund af de meget stejle skrænter, som er bevokset med havtorn, og der er i øvrigt en lille uforstyrret halvø, der nærmest fungerer som en ø, og med lavt vand omkring.

Meget stejl skråning med risiko for nedfald og skred umiddelbart oven for vejen ned til fremtidig badestrand.

Stejle skråninger ved vejen ned til badestranden i det nordøstlige hjørne af søen

Stejle skrænter i den østlige ende af søen.

Meget stejle skrænter i den østlige ende af søen.

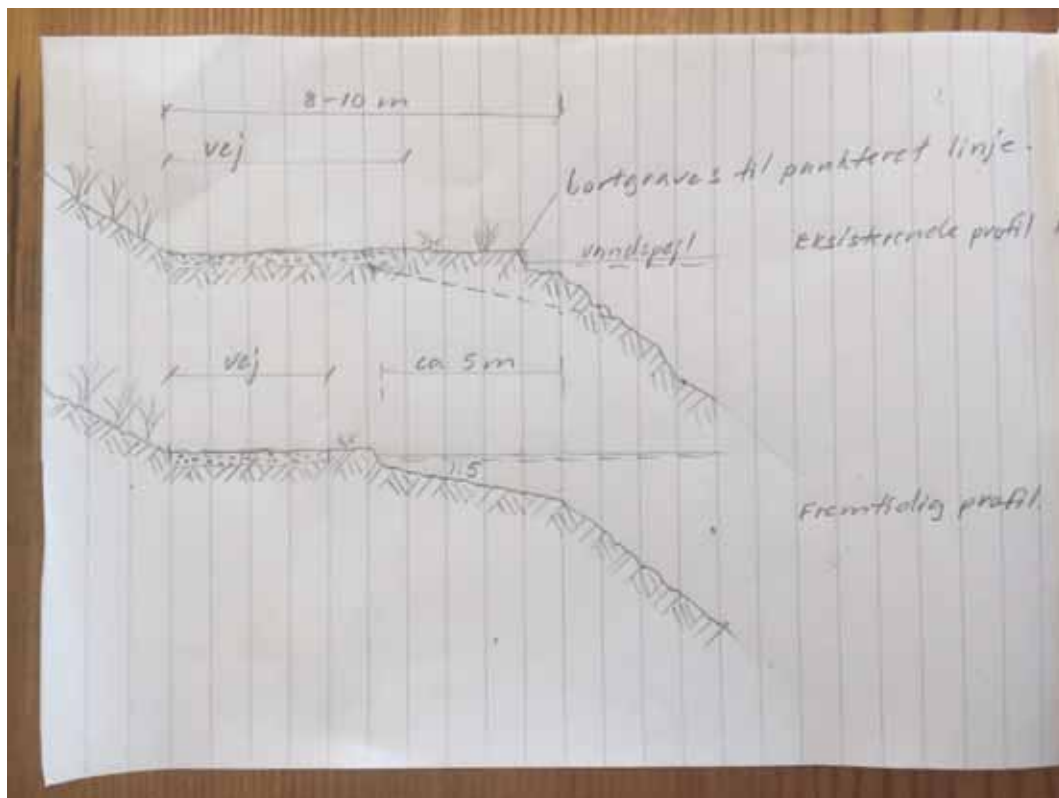

Skråningstop i brud - tæt på stien ved det sydøstlige hjørne af søen.

Lille uforstyrret halvø i den nordlige side af søen.

Hvor stien forløber langs den sydlige søbred, vil det være forholdsvis let at etablere en hældning 1:5 ca. 5 m ud i søen. Det kan gøres ved at grave af som vist på vedhæftede simple skitse (i stedet for at fylde på ud i søen).

Vi finder det derfor helt naturligt at virksomheden Nymølle A/S, sørger for at overdrage den sidste del af området i henhold til de tidligere indgået aftale, og ikke som området ser ud på nuværende tidspunkt ultimo september 2019.

På den baggrund ser vi frem til en konstruktiv fremadrettet dialog, og løsninger der tilgodeser de fremtidige bruger af den midterste sø, som tidligere aftalt imellem parterne.

Både GF-Hannebjerg og Svogerslev Lokalråd står naturligvis til disposition, såfremt der er behov for yderligere uddybelse af vores hørings svar.

På vegne af
GF-Hannebjerg

Svogerslev Lokalråd

Søren Pedersen/formand

Tim Bang/formand

Merete Bøje

Fra: Klaus Byskov-Ottosen <klaus.byskov-ottosen@cph.dk>
Sendt: 23. oktober 2019 15:17
Til: Merete Bøje
Cc: Martin Streit Nissen; Camilla Rosenquist
Emne: SV: Høringssvar i forbindelse med afslutning af Svogerslev Grusgrav, matr.nr. 3g og 12a Svogerslev By, Svogerslev

Hej Merete

Vedr. høringssvar fra GF-Hannebjerg og Svogerslev lokalråd:

Relativt stejle brinker vil gøre en sø mindre attraktiv for mange af de fuglearter, der er udgør størst risiko for lufttrafikken (primært måger, ænder og gæs), da det gør det mere vanskeligt for dem at søge føde og ly i søens umiddelbare nærhed. Søren Pedersen's (fra GF Hannebjerg) observation af mange måger og gæs i den nordlige ende af søen, stemmer fint overens med vores egne observationer, og viser tydeligt at brinkhældningen langt fra er den eneste parameter, der afgør hvor fuglene søger hen. Alene søens størrelse, og naboskabet til to andre store søer gør den interessant for fugle. Vi mener derfor at man risikerer at kompromittere flyvesikkerheden mere end den allerede er (grundet selve søen), hvis bredder og brinker etableres fladere end 1:3 (men gerne stejlere), som foreslået af GF Hannebjerg og Svogerslev lokalråd.

Vedr. høringssvar fra Aastofte 1 og 2:

Københavns Lufthavne A/S har ingen bemærkninger til dette

Med venlig hilsen

Klaus Byskov

QA- & Drifts koordinator

[Københavns Lufthavne A/S – Roskilde](#)

Mob.: 31 33 87 62

E-mail: klaus.byskov-ottosen@cph.dk

Vestsjælland
Ref. HEJ
Den 25. november 2019

Opfølgning på besigtigelsesrunde ved Lynghøjsøerne d. 18. nov. Kl. 14:00

Volden mod Lindenbergvej

Modellering af volden mod Lindenbergvej vurderes ikke hensigtsmæssig af biodiversitetsmæssige årsager. Beplantninger er veletablerede, og løvtræer er så små begyndt at etablere sig, og vil på sigt overskygge havtorn. En modellering af volden vil sætte den naturlige succession adskillige år tilbage, og blot forsinke den proces, som netop er i gang – og forøgelse af løvtræandelen til fordel for biodiversiteten i bred forstand. En modellering af skrænten, vil utvivlsomt medføre en primær etablering af havtorn, som jo er meget dominerende i området, og erfaringsmæssigt hurtigt spreder sig til næringsfattige blottede jorde.

Skrænter mv. omkring Flæng Sø

Med afsæt i den for området udarbejdede udviklingsplan (august 2015), skal også natur prioriteres i området omkring Lynghøjsøerne. Netop med dette afsæt, men også med henblik på at gøre området variereret og spændende, er der justeret på kravene til efterbehandlingen omkring Flæng Sø.

Det er Naturstyrelsens erfaring, fra andre tilsvarende arealer, at disse både af hensyn til flora og fauna, men også friluftslivet, nyder glæde af den store variation. Der er blandt biologer og geologer stor enighed om, at den rå og til dels ufremkommelige del af området omkring Flæng Sø vil komme i særdeleshed faunen til gavn. Det ses fx allerede i form af etablerede digesvaler i den vestlige skråning.

Erfaringen fra de øvrige to søer i området, har netop været afgørende for de foreslåede tiltag. De mange mennesker, som allerede i dag anvender området, betyder, at flora og fauna har meget svært ved at etablere sig i søen, eller i kanterne af denne. Flæng Sø i midten, vil fremover fremstå mere rå, og

samlet set medvirke til at området fremstår mere attraktivt/spændende. Stier mv. etableres alle i sikker afstand fra skrænter og søkant.

Biodiversiteten

Netop variationen omkring den midterste sø (Flæng Sø) vil gøre en forskel for biodiversiteten i området. Digesvaler, Rødgente, markfireben findes allerede på arealet, og må formodes at nyde godt at tiltagene. Skråningerne, samt det at stier er placeret væk fra vandkanten vurderes at have stor betydning for arter, som har brug for fred og ro – i særdeleshed i ynglesæsonen. Der er allerede stor aktivitet langs den nordlige kant, hvor også det ufremkommelige krat er til glæde for faunaen. Den store variation i biotoper omkring Flæng Sø, samt den næringsfattige jord, forventes ligeledes at have en positiv indflydelse på floraen, hvor udprægedes overdrevarsarter må forventes at etablere sig på sigt.

Sikkerheden

Den rå og kuperede arrondering af Flæng Sø er ikke ufarlig, og Naturstyrelsen vil med afsæt i erfaring fra tilsvarende arealer, som fx Holtug Kalkgrav eller Faxe Kalkbrud, forsøge at tage de fornødne forholdsregler, og naturligvis informere om farerne ved indgangen til arealet.

- Alle stier i området etableres med stor afstand til skrænter, således at ingen uforvarende kommer i nærheden af disse.
- Konkret vil der blive opsat vildthejn omkring hele den blottede knold ved den nyetablerede østkant, således at adgang fra toppen forhindres til kanten.
- Hvis der etableres badesø, vil der blive opsat flydespærring langs kanten af den østlige skråning, samt ved skråningen neden for adgangsvejen til en evt. badestrand.
- Ved to udsigtspladser mod vest, lægges store sten, for at markere overgangen til stejl skrænt.
- Langs adgangsvejen til evt. strand, etableres en trådhejn, for at signalere, at der mod søen er en stejl kant.
- Ved indgangen til området, placeres skilte, hvor det understreges, at der er en risiko ved at færdes i terrænet, og at dette bør ske med forsigtighed.
- Naturstyrelsen vil løbende være i dialog med borgere og ikke mindst brugergruppen for området, med henblik på at sikre, at alle får en tryk og sikker oplevelse af arealet.
- Langs den højre skrænt ved adgangsvejen ned mod søen, etableres en bred grøft, som betyder, at ophold i umiddelbar nærhed af skrænten forekommer u hensigtsmæssig.
- Ved vandet opsættes to redningskranse samt et strandnummer, som redningsfolk hurtigt kan identificere området.

Med venlig hilsen

Henrik Jørgensen
Naturstyrelsen Midtsjælland

Region Sjælland
 Att. Merete Bøje

Veje og Grønne Områder
 Rådhusbuen 1
 Postboks 100
 4000 Roskilde

Tlf.: 46 31 30 00

kommunen@roskilde.dk
 www.roskilde.dk

Roskilde Kommunes bemærkninger til revidering af efterbehandlingsplan for Flæng Sø

27. november 2019

Bevaring af vold og naturlig bevoksning

Volden mod Lindemborgvej har allerede fået en veletableret beplantning og løvtræer er på vej op. Havtorn hører naturligt hjemme på kalkrige skrænter i Østdanmark. Derfor er det naturligt at havtorn vokser i grusgrave og det er i praksis meget svært at forhindre. Det er Roskilde Kommunes opfattelse at bevoksningen på den givne skrænt er natur og et fint levested for småfugle og insekter. Der vil ikke være nogen gevinst for hverken landskab eller biodiversitet ved at modellere skrænten.

Sagsnr. 278591
 Brevid. 3337067

Ref. LIKA

Dir. tlf.
 liaka@roskilde.dk

Gode levesteder for plante- og dyreliv, samt formidling af geologien

Lynghøjsøerne er et naturområde hvor der både skal være plads til plante- og dyreliv og at mennesker kan færdes og opleve naturen. Nogle områder er mere bearbejdede og let tilgængelige for mennesker, mens andre har naturen i fokus og giver mulighed for mere vild natur med f.eks. skrænter som kan være levested for dyr og planter med mere specielle krav. I den nordlige del af grusgraven, parallelt med Lindemborgvej og over for bygningen, findes der f.eks. sydvendte skråninger med bar jord. De sydvendte skråninger er et godt levested for mange insekter, bl.a. vilde bier og den høje skrænt mod øst er beboet af digesvaler. På arealer syd for grusgraven – ud mod Holbæk-motorvejen er der forekomst af markfirben. Det ønskes derfor at sikre gode leveforhold og spredningsmuligheder for markfirben i området, ved at sikre sydvendte skrænter med sandede partier og spredt krat. Det er vigtigt at skråningerne bevares da de giver flere levesteder for planter og dyr, både pga. de specielle biotoper der skabes på skrænterne, og fordi vi på skrænterne samtidig får mere natur pga. det større areal den giver i forhold til en plan flade.

I en råstofgrav er en af de væsentligste egenskaber, at der er partier med bar mineraljord, hvor der kan ske en langsom tilgroning. Efter endt gravning vil arealerne normalt gro til, men hvis man efterlader skrænter med en vis hældning, vil der ligesom på kysten til stadighed opstå nye flader med sand, sten eller grus pga. erosion. Bar mineraljord bør prioriteres for at sikre råstofgraven som levested i en lang periode. De vegetationsfrie skrænter med deres jordlagsprofiler giver samtidig en unik mulighed for at formidle geologi til et interesseret publikum.

Åbningstider
 Mandag-torsdag 10-15
 Fredag 10-14

Telefontider
 Mandag-onsdag 08-15
 Torsdag 10-17
 Fredag 08-14

Stier er med til at styre færdslen

Når man færdes i naturen, har man selv ansvaret for at gøre det på en fornuftig måde, både i forhold til terræn, søer, plante- og dyreliv. Dette er en vigtig læring, der hører med når man dyrker friluftsliv.

Der er etableret stier der fører én rundt i området og sikrer at man kan opleve natur og landskab, med respekt for plante- og dyreliv. Stierne er lagt så man færdes i fornuftig afstand fra skrænter.

Den sydlige søbred

I den sydlige Flæng Sø, skaber den eksisterende hældning på søbredden, plads til både plante- og dyreliv, og samtidig god mulighed for en rekreativ sti langs søen, hvor man kan færdes til fods og på cykel med en god sikkerhedsafstand til søen. Mellem søen og stien findes et område med sparsom og lav vegetation samt spredte områder med mindre sten. Området er et velegnet levested for mange insekter, fordi det let kan blive opvarmet af solen. Det vurderes ikke som hensigtsmæssigt at bearbejde bredhældningen, da det vil medføre at størstedelen af det plane areal omkring søen herved vil forsvinde. Dette ville medføre at dette levested for planter og dyr vil forsvinde, ligesom der ikke vil være plads til stien langs med søen.

Venlig hilsen

Lia Kaufmann
Specialkonsulent

og

Morten Vincents
Biolog